אשם תלוי ישרף רבי יהודה אומר יקבר, *חטאת העוף הבאה על הספק א) תשרף ר' יהודה אומר יטילנה לאמה. ב)כל הנקברין לא ישרפו וכל הנשרפין לא יקברו ר' יהודה אומר אם רצה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקברין רשאי אמרו לו אינו מותר לשנות:

גמ' ג) (שער הנזיר יקבר) רמי ליה טבי לרב נחמן תנן שער הנזיר יקבר ורמינהו *האורג מלא הסיט מצמר בכור ג) [בבגד] ידלק הבגד משער הנזיר ופטר חמור בשק ידלק השק א"ל *כאן בנזיר טמא כאן בנזיר טהור אמר ליה שנית נזיר אנזיר, פטר חמור אפטר חמור קשיא? אישתיק ולא אמר ליה ולא מידי, אמר ליה מידי שמיע לך בהא? אמר ליה הכי אמר רב ששת כאן בשק כאן בשער איתמר נמי ד) אמר רבי יוסי ברבי חנינא כאן בשק כאן בשער רבי אלעזר אמר כאן בנזיר טהור כאן בנזיר טמא, א"ל [א] וליבטל שק ברובא? אמר רב פפא בציפורתא, ציפורתא לישלופינהו? א"ר ירמיה הא מני ר' יהודה היא דאמר אם רצה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקברים רשאי אמר ליה קא קשיא לן לשלופינהו ואת מוקמת לה כר' יהודה? הכי קאמינא אם אפשר לשלופינהו מוטב [ב] ואם לאו אוקמה כר' יהודה דאמר אם רצה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקברין רשאי ה): ואלו הן הנשרפין: אמר מר חמץ בפסח ישרף סתם לן תנא כר' יהודה *דאמר אין ביעור חמץ אלא שרפה: תרומה טמאה והערלה כו': הא כיצד אוכלין בשרפה משקין בקבורה ו): חטאת העוף כו': תניא א"ר יהודה ח) חטאת העוף הבאה על הספק יטילנה לאמה: ט) (ומנתחה אבר אבר וזורקה) לאמה ומתגלגלת והולכת לנחל קדרון: כל הנקברין לא ישרפו כו' י): מ"ט משום *דנקברין אפרן אסור נשרפין אפרן מותר, ונקברין אפרן אסור והתניא דם הנדה ובשר המת שנפרכו טהורין מאי לאו טהורין ומותרין? לא, טהורין ואסורין, מתיב רב פנחס *עולת העוף שנתמצה דמה מוראה ונוצה שלה יצאו מידי מעילה מאי לאו יצאו מידי מעילה ומותרין, לא, יצאו מידי מעילה ואסורין, [ג] ונשרפין דהקדש אפרן מותר והא תניא *כל הנשרפין *אפרם מותר חוץ מאפר אשירה, ואפר הקדש לעולם אסור ומיערב הוא דלא קעריב להו ותני להו, משום דאשירה יש לה בטילה בעובד כוכבים, הקדש אין לו בטילה עולמית קתני מיהא אפר הקדש לעולם אסור? אמר רמי בר חמא כגון דנפלה דליקה בעצי הקדש מאליה [ד] (כיון יא) (דלא ידיע מאן) [ה] דלא הוי איניש דלמעול דליפוק אפרן לחולין רב שמעיה אמר כי תניא הא מתניתא, [ו] בתרומת הדשן, תניא דלעולם אסור *דתניא ושמו בנחת, ושמו כולו, ושמו שלא יפזר:

הדרן עלך יש בקדשי מזבח וסליקא לה מסכת תמורה

אשם תלוי ישרף · אם שחטו וקודם זריקת דמו נודע לו שלא חטא והשתא הוי *חולין שנשחטו בעזרה אבל אם לא נודע לו יאכל כשאר אשמות דאשם קרייה רחמנא בפרשת ויקרא לכפר על הספק ולהגין מן הייסורים עד שיוודע לו אם ודאי חטא ויביא חטאת כדאמרינן בכריתות בפ' בתרא (דף כו:): **חטאת העוף כו'** · כגון אשה שהפילה יב] ספק ולד ספק אינו ולד כיון דחטאת [יולדת מן] העוף היא כדכתיב ובן יונה או תור לחטאת מביאתה על הספק דהואיל ואינה יג] נקטרת לא איכפת לן אי זריק דם על הספק ואינה נאכלת דשמא לא ולד היה וחולין היא וזו נבלה היא *ואין חולין נאכלין במליקה ותשרף דהוי לה כשאר קדשים פסולין ובמסכת נזיר (דף כט.) ילפינן שפיר דחטאת העוף באה על הספק: **יטילנה לאמה** · אמת המים עוברת בעזרה ויוצאה לנחל קדרון ואידי יד] א)(דעול) רך הוא מתמקמק ואינו עומד בקילוח המים: **כל הנשרפין לא יקברו** · *דלמא אתי איניש ואשכח להו ואכיל להו: **ונקברין לא ישרפו** · בגמ' מפרש טעמא: **גמ' מלא הסיט** · מלא הרחקת ב)גודל מאצבע מה שהוא יכול להרחיק: **צמר בכור** · אסור בהנאה דקדשים הוא: **ידלק** · גבי צמר נקט 'בגד' וגבי שער נקט 'שק' כי אורחא דמילתא: **שער נזיר טהור ישרף** · דשרפה כתיבא ביה דכתיב "ונתן על האש וגו'" שער נזיר טמא לא כתיב ביה שרפה: **כאן בשק** · הא דקתני ידלק היינו שארג שער נזיר ופטר חמור בשק דאי אמרת יקבר אתי איניש ומתהני בה הואיל ואינו כלה עד לאחר זמן ומתני' טו] בשער עצמו שלא נארג ואידי ואידי בטהור או טמא: **ור' אלעזר אומר כו'** · ואידי ואידי בשק ופטר חמור לקמן משני לה ומוקים לה כר' יהודה: **ליבטל ברובא** · דהא קתני שער נזיר ופטר חמור בשק טז](דמשמע מעט ממנו בבגד גדול של היתר יז) ואי קשיא הא דאמרי' במס' נדה (דף סא:) בגד שאבד בו כלאים ה"ז לא ימכרנו לעובד כוכבי' ואמאי אסור למוכרו וליבטל ההוא חוט ברובא כי היכי דאמרי' הכא הא לאו פירכא היא דבכלאים לא אמר ליבטל ברובא דעיקר איסור כלאים לא אסרה תורה אלא על ידי תערובת וכלאים מתרגמינן עירובין ולא שייכא ביטול): **בציפורתא** · שעשה מן האיסור צורת צפור בשק דחשיב דמיפה ליה לכולי שק ולא מיבטל: **הא מני** · דהשתא ס"ד דהכי מתרץ הא מני דאזיל לתומרא ר' יהודה היא: **אמר ליה קשיא לן לשלופינהו** · דאפשר בתקנה ואת מוקמת כר' יהודה? היכא דאיכא תקנתא מי אמר רבי יהודה, אמר ליה הכי קאמינא יח)(לה) א"א לשלופינהו מוטב, ודקא קשיא לך פטר חמור הא דקתני "ישרף" ובמתני' "יקבר" לא תיקשי בנזיר ג) (כאן בטמא כאן בטהור) אלא אוקמה כר' יהודה כולה ומיתוקמא שפיר: **מ"ט** · נקברין לא ישרפו משום דנקברים אפרן אסור ואתו ד)למישרייה: **דם הנדה ובשר המת** · אע"ג דקי"ל במס' נדה (דף נה:) מטמאין לחין ויבשין יט] היכא דנעשו אפר בעלמא טהורין אם אין שם מלא תרווד רקב ומותר בהנאה ובשר המת מן הנקברין הוא ונפרכו הוא: **שנתמצה דמה** · שנעשית מצותה: **מוראה ונוצה שלה** · נקברין נינהו דאמרי' בפ"ק דיומא (דף כא.) מוראה ונוצה ודישון מזבח הפנימי והמנורה נבלעין במקומן: **ומותרין** · אפילו לכתחלה אם חפר ונטלן: **כל הנשרפין** · כגון חמץ ותרומה וערלה וכלאי הכרם אפרן מותר לכיסוי בגדים: **לעולם אסור ומיערב לא עריב כו'** · הכי מקשה אפרם ואזיל לברייתא דלא תיקשי ליה היא גופה כיון דאפר עצי אשרה ואפר הקדש שניהן אסורין אמאי פליג להו מהדדי ולא תני חוץ מעצי אשרה ואפר הקדש ולא ליתני לעולם אסור ואפרם משום דאיכן שוין דאשירה יש לה ביטול ביד עובד כוכבים כדקיי"ל במס' ע"ז מנין לעובד כוכבים שפוסל אלוהו דכתיב פסילי אלהיהם כ] וכתיב ולקחת לך בפ' ר' ישמעאל (ע"ז דף נג.) בגמ' עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסור כו': **ה"ג לא הוה איניש דלמעול** · דאי הדליקה אדם מעל המסיק ונפק אפר לחולין והנך דטעונין שרפה בלא שום מעילה יצא אפרן לחולין דקליא קדושתייהו הואיל ונפסלו והא דקתני אפר הקדש אסור היכא דליכא מעילה ולא הוה איניש דלמעול ובעצי הקדש קאמר: **כי תניא הא** · דאפר הקדש אסור במלא קומץ של הדשן קאמר שהכהן תורם בכל יום שחרית ונותנו אצל המזבח כדאמר בפ"ב דיומא (דף כד.) נאמר כאן "והרים" ונאמר להלן "והרים" מה להלן בקומצו אף כאן בקומצו: **ושמו אצל המזבח-ושמו-כולו** · וכיון דטעון גניזה אסור בהנאה:

הדרן עלך יש בקדשי מזבח וסליקא לה מסכת תמורה

אם אפשר לשלופינהו מוטב כא] *(כגון) לא קאי כלל אקושיא דליבטלינהו ברובא אלא אקושיא קמייתא דהתם קתני ידלק ובמתני' יקבר והלשון *לאו דוקא. כב] ונשרפין מותרין *(הקדש קשיא) וניחא אי גרסי' נשרפין אפרן מותר וכן גרסי' במקצת ספרים מיהו יש ליישב דלאמיתא נקטוה אפר הקדש סכא דמתני' דנשחטין חוץ לזמנן דאפרן מותר ומשום דנסמוך מותיב מינייהו דקאמר ונשרפין דהקדש כג] דאפרן מותר והתנא נסיב ליה הכא:

הדרן עלך יש בקדשי מזבח וסליקא לה מסכת תמורה

עיין רש"ק שכתב דרש"י לא דק דהא רבנן ס"ל כרישא דמתני' דחולין שנשחטו בעזרה בעי קבורה ע"ש ובכריתות כג: פירש טעם דהוי כונת פסוק

עין משפט נר מצוה

לד א מיי' פי"ט מהל' פסה"מ הלכה י ופ"ח מהל' מחוסרי כפרה ה"ג:

לה ב מיי' פי"ט מהל' פסה"מ הלכה יד:

לו ג מיי' פ"ב מהלכות בכורות הלכה יג:

לז ד מיי' פי"ט מהל' פסה"מ הלכה יג: כ"א אינו מדוקדק

לח ה מיי' שם הלכה יג: כ"א אינו מדוקדק

לט ו מיי' פ"ב מהלכות איסורי ביאה הלכה יד טוש"ע יו"ד סי' קפב סעיף ד:

מ ז מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה ו:

מא ח מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה ו:

מב ט מיי' פי"ט מהל' פסה"מ הלכה יג:

מג י מיי' פ"ב מהל' תמידין ומוספין הלכה יב:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ליבטל שק ל"ע: [ב] שם ואם לאו בלשון דחוק ואפשר למגרס ואמינא לך והיה כתוב בר"ת וא"ל: [ג] שם ונשרפין דהקדש כו' פי' וכיון דאיכא נשרפין דאפרן אסור לא אתי למשריי' ויש א רשאי לשרוף הנקברין ויאמרו דאפרן דהללו אסור כן צורך לפרש קושית הגמ' דאל"כ היכן קתני דנשרפין דהקדש אפרן מותר ואפשר לומר ג"כ משום דקתני כל הנקברין לא ישרפו משמע כל הני דחשיב במתני' אף קדשים שפסלו כו' ואם איתא דנשרפין דהקדש אפרן אסור לא אתי למשריי': [ד] שם כיון דלא ידיע מאן · ל"ג כ"ז: [ה] שם דלא הוי כו' לא שייך הכא אלא בפ' כ"ש שנא לתרץ כיון דלא מיירי בפסולי המוקדשין אלא בעצי הקדש נפקו לחולין במעילה במדליק לכך קאמר שנפלה מאליה: [ו] שם בתרומת הדשן: ירש"י במלא קומץ של תרומת הדשן תניא כו' ואפשר דלהכי נקט כאן כשיעור דקומץ דיותר מכאן מותר דושמו כולו היינו שיעור הקומץ:

רבינו גרשום

ל"ק הא בנזיר טמא הא בנזיר טהור' הא דקתני משער נזיר בשק ידלק היינו בשער נזיר טמא [נ' טהור] משום דדינו היינו לשלח תחת הדוד ולשרף הלכך נשרף · והא דתני יקבר היינו בשער נזיר טהור [נ' טמא]: ל"ק הא דקתני ומפטר חמור בשק ידלק היינו כשארג השער בשק דאי אסרת נקבר זמנין דמשכחת ליה איניש (והיה) [ויהיה] משתמש בו הלכך ידלק' הא בשער אבל בשער של פטר חמור שאינו ארוג יקבר שאפילו אם יבוא לידי אדם לאחר מיכן יניחנו דאינו ראוי לכלום · ובפלוגתא תאי ובפלוגתא היינו כמו כתנאי אלא משום דר' יוסי ב"ר חנינא אמורא הוי מש"ה נקיט האי לישנא בפלוגתא: א"ל רב טבי ובשק אמאי ידלק השק וניבטל האי שער בשק ברובה: א"ר פפא בציפורתא כגון שארג מאותו שער נזיר בשק דמות עוף דמלאכת חשובה היא הלכך לא בטיל וידלק: *ואכתי ידלק ונשלופינהו שלופי לאותו השער מן השק ויקברנו ולא ישרף השק: הא מני דישרף ר' יהודה היא דאמר במתני' אם רצה להחמיר כו' א"ל קשיא לן לשלופינהו דאנא קא בעינא למעבד ליה תקנתא דלא ישרף כלל ומוקמת לה את כר' יהודה דישרף: א"ל הכי קאמינא אם אפשר לשלופינהו [מוטב] (מותר) דלא ישרף ואם אי אפשר לשלופינהו [ידלק] אוקמא להא מתני' דקתני ידלק כר' יהודה דאמר אם רצה להחמיר כו': אימר דאמר ר' יהודה אם רצה להחמיר היינו כשהן בפ"ע הנקבר, ע"י תערובת כגון שק זה מי שמעת ליה דישרף תנא אם לא רצה לחלוץ ולקבור אלא לשרוף יחד רשאי כר' יהודה: את שדרכו לישרף · כגון אוכלין ישרף ואת שדרכו ליקבר כגון משקין דלא אפשר להו בשריפה יקבר: מדליקין את הנר ואת השמן ואת הפת האפוי (את התנור) כלומר דנהנת מסנה כהן בתרומה טמאה להסקה וניחוש אי משהי לה לתרומה לצורך הסקה דדלמא אתי בה לידי תקלה שמא יאכלנה: פת זריק לה לבין (עינים) [העצים] ומינכר מילתא דלא חזי (היסק) [תו] לאכילה ושמן בכלי מאוס: [אשם תלוי שאירע בו פיסול ישרף · כדין שאר קדשים דהא נאכל הוא לכהנים כאשם ודאי: ר' יהודה אומר יקבר' משום דתני לה בברייתא בגמ' בהדי חולין שנשחטו בעזרה וכבר אמרי' במתני' לעיל דחולין שנשחטו בעזרה יקברו: חטאת העוף הבא על הספק · כגון יולדת ספק זכר או נקבה או ספק הפילה רוח או ספק ולד ובה מביאה קרבן ואינו נאכל: (ר' יהודה אומר) תשרף (כגון) [כיון] דחייבת להביא דינו כשאר קדשים פסולין דנשרפין ר' יהודה אומר יטילנה לאמה של מים היורד לנחל קדרון וזו היא קבורתו וקסבר כיון דאינו נאכל לא ישרף אלא יקבר כשאר נקברין שאין איסור [אלא] באכילה]: ת"ר אשם תלוי וחטאת העוף הבא על הספק כיון דתני להו בהדי חולין שנשחטו בעזרה קא סבר ר' יהודה יקברו וכדתניא במס' כריתות ר' יוסי בר' יהודה אומר אשם תלוי נאכל חטאת העוף הבא על הספק אינה נאכלת מ"ט אשם תלוי אין בו אלא ספק אחת ספק קדש הוא א) דספק חלב אכל אכל ספק חולין דספק שומן הוא ואין בו אלא ספק חולין שנשחטו בעזרה מש"ה נאכלין ועוד משום דאמרינן מתנדב אדם ומביא אשם תלוי בכל יום שאם לא בא על חטא זה בא על [חטא] אחר: אבל חטאת העוף יש בו ב' ספיקות של איסור ספק הוא חולין בעזרה וספק איסור נבילה משום דנמלקה ואי חולין היא אי אית בה איסור נבילה מש"ה אינו נאכל: דנקברין אותן שדינן ליקבר אם שרפן אפרן אסור הלכך אסור לשנות שאם היה שורפן הוי נהנין מאפרן כדקי"ל דנשרפין אפרן מותר: דם הנדה ובשר המת' שדרכן ליקבר אם לא נקברו ובשר הפרכו מעצמן ונעשו אפר (טהורין) מותרין [מאי לאו טהורים ומותרים] אפרן בהנאה: עולת העוף שמיצה דמה על קיר המזבח שכבר יש להן שעת היתר שאין בהן מצות הקטרה יצאו מידי מעילה שכבר נעשית מצותן דאין בהן שום מצוה הלכך יצאו מידי מעילה אבל היא עצמה (כשרה) [בשרה] מועלין בה עד שתצא לבית הדשן דלא נעשת מצותה עד (שהוסק) [שהוקטרה] שאין בה שעת היתר לכהנים דכולה כליל והא מוראה ונוצה דנקברין הן כדתנן המוראה והנוצה נבלעין בארץ במקומן ע"י נס וקתני יצאו מידי מעילה ומותר: לא יצאו ואסור · והאי [דלא] קא עריב להו דלא אמר חוץ מעצי אשירה ואפר הקדש אלא קא הדר ואמר ואפר הקדש לעולם אסור משום דאשירה יש לה בטילה בעובד כוכבים דאי בטיל לה עובד כוכבים מותרת: הכא במאי עסקינן דאפר הקדש לעולם אסור' כגון שנפלה דליקה מאליה בהקדש דלא הוה איניש דלמעול בה דליק' מפיק אפר לחולין דזהו דין מעילה אם הוא דבר שמצותה בשריפה מאחר שנשרפו שנעשה מצותו אין בו מעילה ואפרו מותר ואם הוא דבר שאין מצותו בשרפה כיון ששרפו שמעל בו יצא לחולין ואפרו מותר אבל כשנפלה דליקה מאליה דלא מעל בה אדם דלא יצאת לחולין הלכך אותו אפר הקדש לעולם אסור' והיינו טעמא דהמועל (אמר) חייב קרבן מעילה משום דכיון דמעל בה הוציאה לחולין ומשום [הכי] (כן) מביא קרבן מעילה דהוציא הקדש לחולין: רב שמעיה אמר כי תניא ההיא · דאפר הקדש לעולם אסור בתרומת הדשן ל"א היינו אפר הטעון גניזה: כדתניא ושמו אצל המזבח יכול למימר ושם אצל המזבח אלא חד ושמו מיבעי ליה ושמו כולו ואידך ושמו דנפיק מיניה ו' מיבעי ליה לושמו בנחת שלא יפזר סליק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה כל הנקברין וכו' דלמא אתי איניש. קשה לי הא כיון דמצותן בשרפה פשיטא דלא יקבר דבטל מצותו:

שיטה מקובצת

א] תשרף עיין נזיר (דף כט): ב] תיבות שער הנזיר יקבר נמחק: ג] בכור בבגדי' ס"א בתוך הבגד ידלק הבגד עיתוס' בכורות (דף (לג) כו ב): ד] נמי · ס"א בפלוגתא דר' יוסי בר חנינא אמר כאן: ה] רשאי · ל"א אימר דאמר רבי יהודה בפני עצמו על ידי תערובות מי אמר תני אם לא רצה לחלוץ רשאי ותיבות אמר מר נמחק: ו] תרומה טמאה הערלה וכלאי הכרם את שדרכו כו' הא כיצד · ובקצת ס"י כתוב רק את שדרכו לישרף כו' הא כיצד וגירסא זאת היא עיקר וכן פי' רש"י במתני' את שדרכו כו' אערלה וכלאי הכרם קאי ולא רצה רש"י [לפרש] דקאי נמי על תרומה טמאה דשמן טמא ראוי להדלקה ויין טמא לזילוף אך יש לישב בשאר משקין ודוחק: ז] בקבורה ומדליקין בפת ובשמן של תרומה וניחוש דלמא אתי לידי תקלה אמר רבא פת דוריק לה לבין העצים שמן דשדי ליה בכלי מאוס · אשם תלוי כו' ת"ר אשם תלוי וחטאת העוף הבאה על הספק וחולין שנשחטו בעזרה ר' יהודה אומר יקבר ר' שמעון אומר ישרפו: ח] יהודה כיצד חטאת: ט] לאמה מנתחה אבר אבר וזורקה לאמה:

א) דשוף כך הוא מתמקמק ויולא בקילות נ"ק ב) ובשבת קו. פרש"י דמלא הסיט כפול הוי מלא הרחקת גודל מאצבע אבל מלא הסיט פשוט הוי הרחקת אמה מאצבע פי"ש ועיין בברטנורא בשבת ג) [כאן בשק כאן בשער כנ"ל] ד) נ"א למשרייהו ה) דהקדש אפרן מותרין וקשיא למה נקט הקדש וניחא דלברייתא נקטינן אפר הקדש הכא דבמתני' תנא דנשחטין כו' ונשרפין דהקדש אפרן נ"ק

י) כו' נ"א תניא אסור לו אין מותר לשנות תדע שהרי נשרפין אפרן מותר ונקברין אפרן אסור ורמינהו דם כו': יא] תיבות דלא ידיע מאן נמחק: יב] שהפילה ואינה יודעת אם הפילה מין חיוב אם מין פטור בפרק המפלת מפרש איזו מין חיוב איזו מין פטור וכיון דחטאת יולדת עוף היא כדכתיב כו': יג] ואינה נאכלת לא תיבת נקטרת נמחק: יד] ואידי דעוף רך תיבת דעור נמחק: טו] ומתני' דקתני יקבר בשער: טז] בשק דמשמע מעט: יז] מתיבת ואי קשיא עד סוף הדבור נרשם בחצי לבנה: יח] קאמינא לך אם אפשר לשלופינהו מוטב ואם לאו דקא קשיא: יט] ויבשין אם נפרכו דנעשו תיבת היכא נמחק: כ] מתיבת וכתיב עד סוף הדבור נרשם בחצאי לבנה: כא] כ"ת תיבת כלל נמחק נ"ל שהוא ר"ת כי תירוצו: כב] נשרפין דהקדש מותרין: כג] אפרן מותר והתנא אות ד' נמחק: סליק

א) נ"ל ספק קודש הוא ספק חולין דספק חלב אכל ספק שומן הוא ואין בו וכו' · ב) נ"ל כך תירוצא לא קאי וכו' ·

נושא — ליישב סתירות בין מקורות א) שער נזיר ב) פטר חמור ג) שורפין או קוברין

נושא/מגנה — קושיות על הא דאמרינן דנקברין אפרן אסור

נושא/מגנה — תשובות לשאלה על הכלל דאפרן קדשים מותר

*בתוך הסוגי"ם קיים הסבר לשוני [illegible] מקור. אחרי [illegible] הגמ' חוברת להבל' עיקר הקושיא [illegible]